

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Niemi, M. (2021) Miten tukea kansainvälisten osaajien tuloksekasta verkostoitumista Suomessa? MESH-hankkeen -blogi.

URL: <http://mesh.turkuamk.fi/arkisto/blogit/miten-tukea-kansainvalisten-osaajien-tuloksekasta-verkostoitumista-suomessa/index.html>

Miten tukea kansainvälisten osaajien tuloksekasta verkostoitumista Suomessa?

04.10.2021

Pääsin mukaan MESH-hankkeeseen tammikuussa 2021. Hyppäsin liikkuvaan laivaan, jossa tehtävänäni, muun tiimin tavoin, on kansainvälisten osaajien verkostoitumisen tukeminen. Hmm... Verkostoituminen on tärkeää, mutta usein epämääräiseksi jäävää. Näin ajattelin ja ajattelen edelleen.

Kansainvälisten osaajien vahvat sosiaaliset verkostot edistävät kotoutumista ja suomalaisille työmarkkinoille sijoittumista. Mutta miten luodaan konkreettista toimintaa, joka aidosti tukee Suomeen muuttaneiden asiantuntijoiden tuloksekasta verkostoitumista ja urakehitystä?

Tähän kysymykseen sain tuntumaa. Kollegani Tampereen ammattikorkeakoulussa olivat MESH-hankkeen puitteissa kehittäneet [Verkostoitumisen askelmallin](#) ja pilotoineet sen toteutusta korkeakoulutetuille maahanmuuttajille suunnatuissa työpajoissa. Seitsemportaisen askelmallin toteutus alkaa virittäytymisellä ja verkostoitumisen tavoitteiden asettamisella. Tämän jälkeen tehdään verkostoitumissuunnitelma, jonka pohjalta vahvistetaan nykyisiä ja uusia verkostoja. Myös verkostojen pitkäjänteiseen ylläpitoon kiinnitetään huomiota.

Pääsin kevättalvella 2021 tuoreeltaan järjestämään askelmallin toista pilotointivaihetta, joka koronapandemian vuoksi järjestettiin kokonaan etäyhteyksin. Työpajoissa esitellyt askelmallin vaiheet ja harjoitteet saivat myönteisen vastaanoton. Henkilökohtaiset verkostoitumissuunnitelmat eivät kuitenkaan edistyneet toivotulla tavalla lukuun ottamatta muutamaa aktiivista osallistujaa.

Työpajoissa käydyt yleiset keskustelut osoittivat, että kansainväliset osaajat olivat varsin kiinnostuneita sosiaalisten verkostojensa vahvistamisesta ja uusista uramahdollisuuksista, mutta olivat kohdanneet myös kulttuurisia ja käytännöllisiä esteitä. Yksi yleisimmin mainituista esteistä oli kielimuuri, jonka ylittääkseen sekä Suomeen muuttanut että Suomessa elämänsä asunut tarvitsevat usein tutustumiseen kannustavan tukijalustan. Tällainen jalusta voi olla yhteinen tuttava tai kiinnostuksen aihe – jokin yhdistävä tekijä, joka aikaansaa vuorovaikutuksen ja houkuttaa tutustumaan toiseen.

Yleisestä yksilölliseen

Kevättalven työpajakokemukset ja keskustelut jäivät muhimaan MESH-hankkeen kansallisessa tiimissä. Huolella työstyetty mallikaan ei muuntauudu tuloksekkaaksi verkostoitumisen tueksi, jos siihen ei tartuta rehellisesti, arkisesti, yhdessä ja henkilökohtaisesti. MESH-hankkeen verkostoitumishjelmassa kysymme, mikä Suomeen muuttaneiden asiantuntijoiden verkostoitumista hankaloittaa ja mikä, vaikeuksista huolimatta tai ne selättäen, on mahdollista. Mitä maahanmuuttajat henkilökohtaiselta verkostoitumiseltaan odottavat?

Verkostoitumisen askelmallin työpajat mahdollistavat vertaistuen ja ideoiden jakamisen. Työpajoihin osallistuvat verkostoituvat keskenään maantieteellisesti rajallisella alueella ja voivat luoda kauaskantoisiakin ystävyyssuhteita. Työpajojen fasilitaattorit kertovat paikallisista käytännöistä ja kulttuurista. Parhaimmillaan he luovat yhdessä osallistujien kanssa työskentelyilmapiirin, jossa jokainen uskaltaa esittää taajaan mielessä olevia kysymyksiä, joihin ei virallisissa yhteyksissä tai virallisista lähteistä saa vastauksia.

Kokemuksemme mukaan askelmallin toteutus ryhmätyöskentelynä saattaa jäädä vajavaiseksi, jos verkostoitumiseen ei ole mahdollista syventyä yksilöllisesti. Harva on valmis kuvailemaan usealle, entuudestaan tuntemattomalle henkilölle omaa verkostoaan ja sen kehittämistarpeita. Verkostoitumista työstettäessä astutaan hyvin henkilökohtaiselle alueelle, jota monet suojelevat luontaisesti. Jotta verkostoitumisen tuki olisi aitoa ja yksilöllistä, on varattava riittävästi aikaa henkilökohtaisille keskusteluille sekä vertaisen että verkostoitumisohjelmaa fasilitoivan kanssa.

Verkostoitumista koskevat harjoitteita tehdään työpajojen aikana. Tapaamisten välissä osallistujat työstävät mielessään asioita ja tutustuvat halutessaan luku- ja harjoitusvinkkeihin. Verkostoitumisen suunnittelussa tarvitaan riittävästi aikaa ja konkreettisia menetelmiä, joiden hyödyntämiseen osallistujat saavat fasilitaattorin tukea.

Työpajoissa on hyvä lähteä liikkeelle nykyisen verkoston hahmottamisesta esimerkiksi piirtämällä verkostosta ajatuskartta. Verkoston nykytilanteen tarkastelu johdattelee miettimään omien verkostojensa suhteita ja merkityksiä. Se ohjaa myös pohtimaan, mikä uusi verkosto tai suhde voisi olla urakehityksen kannalta houkutteleva.

Näiden oivallusten jälkeen on verkostoitumissuunnitelman kirjaamisen aika. Verkostoitumisaskelien ottamiseen voi saada ratkaisevaa rohkaisua vertaiselta ja fasilitaattorilta. Tähän vaiheeseen päästääkseen jokaisen on kuitenkin ensin hahmotettava kokonaisuus itselleen ja tehtävä päätöksiä siitä, mitä haluaa muille omastaan jakaa.

Tulosten konkretisoinnin aika

Verkostoitumisen askelmallia kehitetään edelleen tämän syksyn aikana työpajoissa, joita järjestämme MESH-hankkeen puitteissa Tampereen ammattikorkeakoulussa. Keskitymme siihen, miten voimme henkilökohtaistaa kansainvälisten osaajien verkostoitumisen asiantuntijatukea sekä järjestää intensiivistä vertaistukea jokaiselle sitä kaipaavalle. Vuoden päättyessä olemme yhtä kokemusta rikkaampia.

Jaamme verkostoitumisohjelman kehitystyön tulokset kahtena verkkopohjaisena tuotoksena, joista toinen on suunnattu askelmallia itsenäisesti toteuttavalle maahanmuuttajalle ja toinen verkostoitumisohjelmaa järjestävälle. Toivomme, että mahdollisimman moni kokee nämä tuotokset hyödyllisiksi.

Kuljetaan kohti kuulasta, vuorovaikutteista ja värikästä syksyä ja palataan talven tullen asiaan!

Teksti: Minna Niemi, projektipäällikkö, Tampereen ammattikorkeakoulu